

Neotklonjivi teret detinjstva

Ralf Rotman: Mleko i ugalj, Preveo Dušan Hajduk-Veljković, Clio, 2007.

Mleko i ugalj predstavlja prvo pojavljivanje na srpskom jeziku jednog od najuglednijih nemačkih pisaca srednje generacije. Rotman piše prozu koja se oslanja na džojsovsku evropsku tradiciju, na slobodan tok svesti, na rečenice, pokatkad i dosta grube, sirove, lišene bilo kakve sentimentalne patetike, hemingvejski hladne u odnosu na sopstvene likove, ali opojne baš zbog te svoje slikovitosti, uz pomoć koje nam pisac jasno i jedostavno predočava svet koji opisuje. A to je svet šesdesetih godina prošlog veka u Rurskoj oblasti, svet iz kojeg i sam Rotman dolazi, jer je, kao i glavni junak "Mleka i uglja", koji nam se obraća na jedan neposredan način, u prvom licu, i sam odrastao u siromašnoj rudarskoj porodici, u jednoj nemačkoj pseudo-stvarnosti, u kojoj su vidljive, neprijatno ogoljene sve posledice posleratnog nemačkog industrijskog čuda. Detinjstvo glavnog junaka u takvoj radničkoj sredini, opterećeno je porodičnom neslogom, odsustvom ljubavi između oca i majke, bolešću brata, nesrećama koje pogađaju njegove bližnje, tako da se, kroz bolna iskustva koja sa sobom donosi proces odrastanja, svaka potraga za nežnošću, svako oslanjanje na sopstvene snove, čine uzaludnima. Glavni junak nam o detinjstvu pripoveda sa distance, iz vremena u kojem je već postao poznati pisac koji putuje svetom i drži predavanja. Kao da nam je Rotman želeo reći kako je sudbinu moguće pobediti, jer se i on sam, iz te besperspektivne sredine, iz mnoštva fizičkih i radničkih poslova, smornih za svakog umetnika u duši, a koje je tokom života morao raditi, ipak uspeo izvući i postati ono što je oduvek želeo - pisac. Ali, da li je to baš tako? U "Mleku i uglju", pripovedač nam se svog detinjstva priseća sa izvesnom turobnošću, priseća ga se kao neotklonjivog tereta, a aveti malograđanštine sa kojima se tada borio, kao da ga nikad nisu prestale proganjati. Možda je sve najbolje objašnjeno kroz Bono, pojam koji dolazi iz japanske budističke škole Soto, čije je manastire u Japanu i sam pripovedač "Mleka i uglja" imao prilike posetiti: "Bono je ništa, apsolutno ništa... Prašina koja dolazi u posetu."

Autor: Vladimir Vujinović